

РОЗШИРЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року спрямована на реалізацію стратегічних цілей: макроекономічної, фінансової стабільності, розвитку фінансових ринків та інноваційного розвитку.

Одна із стратегічних цілей стосується сучасних фінансових послуг, яка містить п'ять стратегічних ініціатив: розвиток інфраструктури цифрових фінансових послуг; автоматизація і безпаперові технології надання фінансових послуг; регулювання віртуальних активів; цифрова оборона фінансового сектору; відновлення фінансової інфраструктури. До тактичних заходів як необхідної передумови для фінансової інклюзії та кібербезпеки реалізуються: розвиток цифрової економіки; розбудова фінансової інфраструктури; сприяння впровадженню мобільних за стосунків для проведення фінансових операцій; упровадження практики електронного функціонування органів управління господарських товариств; розвиток безготівкової економіки та відкритої архітектури фінансового ринку; поширення застосування без паперових технологій; упровадження регулювання та нагляду за ринком віртуальних активів; організація інтегрованої кібербезпеки фінансового сектору; підвищення надійності фінансових послуг; фінансові послуги на деокупованих територіях.

В рамках цих заходів підвищення рівня національної безпеки шляхом розширення використання Національної платіжної системи "Український платіжний простір" (НПС «ПРОСТІР») з дотриманням відкритих міжнародних стандартів є інструментом, який може ефективно і в короткостроковій перспективі сприяти оптимізації витрат банків, оскільки дає можливість забезпечити повноцінне обслуговування внутрішньодержавних карткових операцій на економічно вигідних умовах.

Подальший розвиток набула одна з найбільших систем дистанційної ідентифікації фізичних осіб в Україні та доступу до різноманітних дистанційних сервісів державна Система BankID НБУ. Наразі до системи приєднано 38 банків-ідентифікаторів (зокрема, всі системно важливі) та 94 абоненти – надавачі послуг.

Впровадження е-гривні в Україні в майбутньому може сприяти цифровізації економіки, розвитку безготівкових розрахунків та дасть змогу створювати нові інноваційні фінансові продукти. В межах проекту «Е-гривня», метою якого є визначення необхідності широкомасштабного випуску в Україні цифрових грошей – е-гривні, для визначення технологічних перспектив виконання функцій грошей, задоволення потреб

користувачів платіжних послуг та перевірка гіпотез щодо програмованості на основі аналізу ризиків впливу е-гривні на фінансову стабільність та трансмісійний механізм

Назва операції		Короткий опис
1.	Операція встановлення максимальної суми обігу е-гривні:	Полягає в переказі суми е-гривні з е-гаманця базового, на якому з від'ємним залишком у подальшому відображається ця сума, на е-гаманець емітента, на якому обліковується сума залишку е-гривні, яка може бути випущена
2.	Операція випуску е-гривні	Полягає в наданні емітентом е-гривні користувачам та агентам із розповсюдження в обмін на безготівкові кошти (тобто фіксується факт успішного обміну національної валюти гривні на е-гривню в еквіваленті 1:1)
3.	Операція розповсюдження е-гривні (поповнення е-гаманців користувачів Платформи):	Полягає в переказі суми е-гривні з е-гаманця агента з розповсюдження на е-гаманець користувача Платформи в обмін на готівкові або безготівкові кошти.
4.	Операція переказу е-гривні між користувачами Платформи	Полягає у переказі суми е-гривні з е-гаманця одного користувача Платформи на е-гаманець іншого користувача Платформи
5.	Операція оплати товарів, робіт, послуг е-гривнею	Полягає в переказі суми е-гривні з е-гаманця користувача Платформи на е-гаманець торговця
6.	Операція повернення сплаченої е-гривні за товар, роботи, послуги	Полягає в переказі суми е-гривні з е-гаманця торговця на е-гаманець користувача Платформи, які були задіяні в процесі здійснення операції "Оплата товарів, робіт, послуг е-гривнею" на суму, що не перевищує суму зазначеної операції
7.	Операція обміну е-гривні на готівкові або безготівкові кошти	Полягає в переказі суми е-гривні з е-гаманця користувача Платформи/торговця на е-гаманець агента з розрахунків
8.	Операція погашення е-гривні	Полягає у вилученні з використання е-гривні з наступним наданням агентам із розрахунків безготівкових коштів.

Рисунок 1 - Основні операції, що здійснюються на Платформі

Національний банк здійснив тестування е-гривні; протягом практичної частини Пілотного проекту (вересень – грудень 2018 року) випустив в обіг обмежену кількість е-гривні (5 443 грн), а учасники робочих груп здійснили такі операції:

1. Створення власних е-гаманців;
2. Встановлення мобільних додатків гаманців е-гривні на власні пристрої з операційними системами Android або iOS;
3. Поповнення е-гаманців безготівковим способом з використанням карток НПС "ПРОСТІР" через спеціалізований віртуальний термінал, інтегрований з Платформою;
4. Здійснення переказів е-гривні між гаманцями (P2P перекази);

5. Торговельні операції (поповнення е-гривнею балансу мобільного телефону, мобільний оператор LifeCell);

6. Здійснення переказів на рахунок благодійної допомоги воїнам Операції об'єднаних сил;

7. Обмін е-гривні на безготівкові кошти, використовуючи картки НПС "ПРОСТІР".

Варто підкреслити, що ключове призначення е-гривні – ефективно виконувати всі функції грошей, доповнюючи готівкову та безготівкову форми гривні, а не стати заміною вже існуючих форм грошей. Користувачі матимуть змогу без обмежень обирати, якою формою гривні (готівковою або безготівковою, у тому числі е-гривнею) здійснювати розрахунки. Водночас е-гривня має бути доступною для всіх верств населення, державних органів, юридичних осіб, банків та небанківських фінансових установ (рис.1).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Українська асоціація фінтех та інноваційних компаній «ФІНТЕХ ТРЕНДИ 2024» URL: <https://fintechua.org/fintech-trends-2024>.

2. Аналітична записка із впровадження платформи "Електронна гривня" (е-гривні) URL:https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Analitichna_zapiska_E-grivnya.pdf